

MINISTÈ EDIKASYON NASYONAL AK FÒMASYON PWOFESEYONÈL
BIWO NASYONAL EGZAMEN LETA / DIREKSYON ANSÈYMAN FONDAMANTAL
EGZAMEN 9èm ANE FONDAMENTAL (JEN 2026)

Siyati :
Nimewo dòd :
Distrik :
Sant Egzamen :
Dire : 2 è

Non :
Sal :
Zòn :
Matyè : Istwa ak Jewografi
Tèks modèl : Me 2026

Tèks modèl

PREMYE PATI

Antoure lèt ki devan bon repons lan.
(kesyon 1 rive 16). (70 pwen)

- 1- Youn nan batay sa yo te lakoz divizyon peyi a an 2
Eta : Repiblik Lwès la ak Wayòm Nò a ? (4 pwen)
A) Batay Vètyè
B) Batay Ravin-a-Koulèv
C) Batay Krèt a Pyewo
D) Batay Sibè
- 2- Pami dat ki vin aprè yo, idantifye sa ki koresponn ak
lendepondans Kiba a. (4 pwen)
A) 20 me 1902
B) 10 oktòb 1868
C) 24 fevriye 1895
D) 1e janvyè 1959
- 3- Kilès nan revolisyon sa yo ki te gen yon enpak sou
efondreman rejim kolonyal esklavajis la nan Karayib
la ? (4 pwen)
A) Revolisyon anglè
B) Revolisyon franse
C) Revolisyon ameriken
D) Revolisyon polonè
- 4- Ki prezidan ayisyen an 1825 ki te aksepte peye
Lafrans dèt lendepondans lan ? (4 pwen)
A) Alexandre Petion
B) Henri Christophe
C) Jean Jacques Dessalines
D) Jean Pierre Boyer
- 5- Kilès pami ewo endepandans latino ameriken sa yo
ki te pwoklame lendepondans Meksik la ? (4 pwen)
A) Augustin Iturbide
B) Bernardo O Higgins
C) Jose Maria Morelos
D) Simon Bolivar
- 6- Kilès nan fè sa yo ki sèvi eleman deklannchè Dezyèm
Gè Mondyal la ? (4 pwen)
A) Ouvèti trete lapè Vèsay nan jen 1919
B) Almay ki te anvayi Polòy 1e septanm 1939
C) Non-patisipasyon Etazini nan Sosyete Nasyon yo
(SDN)
D) Almay ki te okipe Lafrans 22 jen 1940
- 7- Youn nan mezi sa yo valab pou eksplike asasina
Dessalines 17 oktòb 1806. Kilès ? (4 pwen)
A) Mezi pou kenbe gran pwopriyete a
B) Verifikasyon tit pwopriyete yo
C) Distribiye tè bay jeneral yo
D) Verifikasyon tit donatè yo

- 8- Kilès nan ekspresyon sa yo ki lye ak peyi devlope yo ?
(4 pwen)
A) Peyi Periferi yo
B) Peyi Nò
C) Peyi Sid
D) Peyi Tyè-Monn
- 9- Yo ka defini amenajman tèritwa tankou :
(4 pwen)
A) Òganizasyon ak jesyon espas yon peyi pou
byennèt popilasyon an.
B) Konstriksyon kay nan tout rejyon peyi a.
C) Divizyon tèritwa an depatman administratif.
D) Eksplwatasyon resous natirèl san planifikasyon
- 10- Ki gwoup nan peyi ki anba yo ki gen sèlman peyi
Karayib yo ? (4 pwen)
A) Ayiti – Venezyela - Meksik
B) Ayiti – Jamayik - Trinidad
C) Ayiti – Meksik – Sent lisi
D) Ayiti – Panama – Meksik
- 11- Kriz 1929 Etazini an te gen enpak anndan peyi a.
Kilès nan sitiwayon anba yo ki konsekans kriz sa a ?
(4 pwen)
A) Travay pou tout moun nan peyi a
B) Kwasans ekonomik ak sosyal ki fò
C) Chomaj ak tansyon sosyal yo
D) Estabilite ak lapè total
- 12- Kilès nan endikatè sosyo-ekonomik sa yo ki deziye
peyi sou-devlope yo ? (4 pwen)
A) To elve PIB
B) To elve chomaj
C) To elve pwodiksyon
D) To elve eskolarizasyon
- 13- Sou sipèfisi 27 750 km² Ayiti genyen, 8 000 ha (8 000
km²) kapab nan kilti, selon Eddy Bastien nan liv
syans sosyal 9e AF li a. Kilès nan done sa yo ki ale ak
pousantaj tè kiltive an Ayiti ? (4 pwen)
A) 28,83%
B) 38,8%
C) 50%
D) 288,3%
- 14- Pami koup peyi sa yo, idantifye sa ki te fè pati Trip
Alyans lan pandan premye Gè Monyal la. (6 pwen)
A) Almay / Otrich-Onngri
B) Brezil / Kanada
C) Wayòm-Ini / Lafrans
D) Larisi / Espay

15- Ki lòd kwonolojik kòrèk chèf sa yo te egzèse pouvwa an Ayiti? (6 pwen)

- A) Sylvain Salnave, F. Nicolas Geffrard, N. Saget
- B) N. Saget, M. Domingue, B. Canal
- C) F. Nicolas Geffrard, S. Salnave, M. Domingue
- D) B. Canal, N. Saget,M. Domingue

16- Nan yon lokalite an Ayiti anpil lapli tonbe, sa pwovoke inondasyon epi pote ale kouch tè fèt ila. Pami aksyon sa yo, kilès ki eksplike pi byen sitiyaasyon degradasyon anviwònman sa a ? (6 pwen)

- A) Koupe anpil bwa pou fè chabon
- B) Rebwaze tèt mòn yo
- C) Abitan yo pwoteje sous dlo yo
- D) Amenajman kanal irigasyon yo

DEZYÈM PATI

Reponn kesyon 17 rive nan 20 dapre konsiy yo bay yo. (30 pwen)

Administrasyon Henri Christophe nan Nò peyi d’Ayiti

Aprè asasina Jean Jacques Dessalines an 1806, Ayiti separe an 2 pati. Alexandre Petion t ap dirije pati Sid la epi Henri Christophe t ap dirije pati Nò a. Nan Nò, Henri Christophe te met an plas yon administrasyon ki fò epi ki òganize. An 1811, li pwoklame tèt li Wa Henri Premye epi li etabli Wayòm Nò a. Li te ankouraje agrikilti, li te devlope edikasyon, li te fè konstwi lekòl, palè tankou palè Sansousi ak Sitadèl Laferyè a pou pwoteje peyi a si Fransè yo ta retounen. Sepandan, rejim li an te enpoze yon disiplin ki te di pou travayè nan plantasyon yo.

Encyclopaedia Britannica, Henry Christophe; Laurent Dubois, Haiti: The Aftershocks of History.

17- Poukisa yo di nan tèks la Henri Christophe te mete an plas nan Nò peyi a yon administrasyon ki fò epi òganize ? (7 pwen)

18- Dapre tèks la, montre yon aspè pozitif ak yon aspè negatif nan adminitrasyon Henri Christophe la. (7 pwen)

19- Pwopoze 2 aksyon ki ka pèmèt wòl agrikilti a ranfòse nan ekonomi peyi a epi eksplike avantaj yo. (8 pwen)

1)_____

2)_____

20- Men yon kat Repiblik d Ayiti :

a) Achire sou kat la depatman kote fò kanpan an ye a.

b) Ki enpòtans fò sa a te genyen nan istwa peyi a ? (8 pwen)